

Sygn. akt II Ca 1988/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia SO Małgorzata Dasiewicz-Kowalczyk (spr.)
Sędziowie:	Sędzia SO Beata Burian
	Sędzia SO Agnieszka Hreczańska – Cholewa
Protokolant:	Wojciech Langer

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2017 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. B.

przeciwko A. I.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu

z dnia 23 maja 2016 r.

sygn. akt I C 646/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że powództwo oddala i w punkcie II w ten sposób, że zasądza od powódki na rzecz pozwanego 2417 zł zwrotu kosztów postępowania;

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego 3963 zł zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO SSO SSO

Małgorzata Dasiewicz- Kowalczyk Beata Burian Agnieszka Hreczańska – Cholewa

Sygn. akt II Ca 1988/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 maja 2016 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków we Wrocławiu zasądził od pozwanego A. I. na rzecz powódki K. B. w punkcie I kwotę 31.256,24 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi: od kwoty 572,85 zł od dnia 26.07.2007r. do dnia zapłaty, od kwoty 670,89 zł od dnia 26.08.2007r. do dnia zapłaty, od kwoty 627,58 zł od dnia 26.09.2007r. do dnia zapłaty, od kwoty 41,81 zł od dnia 26.09.2007r. do dnia zapłaty, od kwoty 690,64 zł od dnia 26.10.2007r. do dnia zapłaty, od kwoty 708,65 zł od dnia 26.11.2007r. do dnia zapłaty, od kwoty 633,98 zł od dnia 28.12.2007r. do dnia zapłaty, od kwoty 60,59 zł od dnia 26.01.2008r. do dnia zapłaty, od kwoty 671,58 zł od dnia 26.01.2008r. do dnia zapłaty, od kwoty 625,40 zł od dnia 26.02.2008r. do dnia zapłaty, od kwoty 525,90 zł od dnia 26.03.2008r. do dnia zapłaty, od kwoty 539,65 zł od dnia 26.04.2008r. do dnia zapłaty, od kwoty 529,54 zł od dnia 27.05.2008r. do dnia zapłaty, od kwoty 536,18 zł od dnia 26.06.2008r. do dnia zapłaty, od kwoty 526,30 zł od dnia 26.07.2008r. do dnia zapłaty, od kwoty 532,79 zł od dnia 26.08.2008r. do dnia zapłaty, od kwoty 531,12 zł od dnia 26.09.2008r. do dnia zapłaty, od kwoty 552,54 zł od dnia 28.10.2008r. do dnia zapłaty, od kwoty 571,48 zł od dnia 26.11.2008r. do dnia zapłaty, od kwoty 538,15 zł od dnia 30.12.2008r. do dnia zapłaty, od kwoty 60,46 zł od dnia 27.01.2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 564,83 zł od dnia 27.01.2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 543,08 zł od dnia 26.02.2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 407,41 zł od dnia 26.03.2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 108,64 zł od dnia 26.03.2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 424,48 zł od dnia 28.04.2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 411,25 zł od dnia 26.05.2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 414,64 zł od dnia 26.06.2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 409,38 zł od dnia 28.07.2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 412,73 zł od dnia 26.08.2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 411,77 zł od dnia 26.09.2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 385,68 zł od dnia 26.10.2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 386,87 zł od dnia 26.11.2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 382,69 zł od dnia 26.12.2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 3,31 zł od dnia 26.02.2010r. do dnia zapłaty, od kwoty 373,75 zł od dnia 26.03.2010r. do dnia zapłaty, od kwoty 379,67 zł od dnia 26.04.2010r. do dnia zapłaty, od kwoty 375,60 zł od dnia 26.05.2010r. do dnia zapłaty, od kwoty 377,90 zł od dnia 26.06.2010r. do dnia zapłaty, od kwoty 374,06 zł od dnia 26.07.2010r. do dnia zapłaty, od kwoty 376,39 zł od dnia 26.08.2010r. do dnia zapłaty, od kwoty 375,64 zł od dnia 26.09.2010r. do dnia zapłaty, od kwoty 377,59 zł od dnia 26.10.2010r. do dnia zapłaty, od kwoty 380,44 zł od dnia 26.11.2010r. do dnia zapłaty, od kwoty 376,45 zł od dnia 26.12.2010r. do dnia zapłaty, od kwoty 447,08 zł od dnia 26.01.2011r. do dnia zapłaty, od kwoty 378,01 zł od dnia 26.02.2011r. do dnia zapłaty, od kwoty 367,86 zł od dnia 26.03.2011r. do dnia zapłaty, od kwoty 385,85 zł od dnia 26.04.2011r. do dnia zapłaty, od kwoty 381,50 zł od dnia 26.05.2011r. do dnia zapłaty, od kwoty 384,70 zł od dnia 26.06.2011r. do dnia zapłaty, od kwoty 380,48 zł od dnia 26.07.2011r. do dnia zapłaty, od kwoty 382,91 zł od dnia 26.08.2011r. do dnia zapłaty, od kwoty 382,02 zł od dnia 26.09.2011r. do dnia zapłaty, od kwoty 383,60 zł od dnia 26.10.2011r. do dnia zapłaty, od kwoty 386,51 zł od dnia 26.11.2011r. do dnia zapłaty, od kwoty 382,17 zł od dnia 26.12.2011r. do dnia zapłaty, od kwoty 446,25 zł od dnia 26.01.2012r. do dnia zapłaty, od kwoty 383,64 zł od dnia 26.02.2012r. do dnia zapłaty, od kwoty 376,32 zł od dnia 26.03.2012r. do dnia zapłaty, od kwoty 366,30 zł od dnia 26.04.2012r. do dnia zapłaty, od kwoty 361,75 zł od dnia 26.05.2012r. do dnia zapłaty, od kwoty 363,64 zł od dnia 26.06.2012r. do dnia zapłaty, od kwoty 360,19 zł od dnia 26.07.2012r. do dnia zapłaty, od kwoty 362,06 zł od dnia 26.08.2012r. do dnia zapłaty, od kwoty 361,25 zł od dnia 26.09.2012r. do dnia zapłaty, od kwoty 342,91 zł od dnia 26.10.2012r. do dnia zapłaty, od kwoty 343,24 zł od dnia 27.11.2012r. do dnia zapłaty, od kwoty 340,62 zł od dnia 26.12.2012r. do dnia zapłaty, od kwoty 405,70 zł od dnia 26.01.2013r. do dnia zapłaty, od kwoty 341,35 zł od dnia 26.02.2013r. do dnia zapłaty, od kwoty 334,90 zł od dnia 26.03.2013r. do dnia zapłaty, od kwoty 337,15 zł od dnia 26.04.2013r. do dnia zapłaty, od kwoty 334,80 zł od dnia 26.05.2013r. do dnia zapłaty, od kwoty 335,74 zł od dnia 26.06.2013r. do dnia zapłaty, od kwoty 333,39 zł od dnia 26.07.2013r. do dnia zapłaty, a w punkcie II zasądził od pozwanego na rzecz powódki całość kosztów procesu, przy czym szczegółowe ich rozliczenie pozostawił referendarzowi sądowemu na podstawie art. 108 kpc.

Rozstrzygnięcie swoje Sąd I instancji wydał w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Powódka K. B. i pozwany A. I. do połowy kwietnia 2010r. pozostawali w nieformalnym związku, łączyły ich relacje uczuciowe i intymne oraz więź gospodarcza. W 2005 r. strony wyjechały wspólnie do pracy w Irlandii, gdzie pozostawały do końca 2009 r. Przebywając w Irlandii, zarówno powódka, jak i pozwany pracowali. Powódka osiągała dochody w granicach 1.600 EUR – 2.400 EUR netto miesięcznie, natomiast pozwany w granicach 2.200 EUR – 2.900 EUR netto miesięcznie. Strony wiodły dostatnie życie na dobrym poziomie, wspólnie opłacały wynajmowane

mieszkania, czy robiły zakupy żywnościowe. Żadna ze stron nie pozostawała na utrzymaniu tej drugiej. Wkład stron w finansowanie ich życia na obczyźnie był mniej więcej na tym samym poziomie. Powódka w 2007 r. przełała na konto pozwanego łącznie kwotę 5.765 EUR, w 2009 r. kwotę 4.000 EUR. Pozwany przełał na konto powódki w lutym 2008 r. kwotę 5.000 EUR przeznaczoną na nadpłatę kredytu za mieszkanie przy ul.(...)we W.. W lutym 2008 r. pozwany przełał na konto powódki kwotę 4.000 EUR, która stanowiła zwrot udzielonych pozwanemu przez powódkę pożyczek: 1.300 EUR w dniu 29.01.2007 r., 1.300 EUR w dniu 28.02.2007 r., 800 EUR z dnia 14.05.2007 r., 500 EUR z dnia 23.05.2007 r., 700 EUR z dnia 30 maja 2007 r., 500 EUR z dnia 27 czerwca 2007 r.

W 2007 r. strony podjęły decyzję o zakupie wspólnego mieszkania w Polsce i w dniu 19.03.2007 r. zawarły z (...) SA we W. umowę kredytu dewizowego mieszkaniowego nr (...) na kwotę 32.397,59 EUR. Za uzyskany kredyt zakupiły spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, położonego we W. przy ulicy gen. (...), w udziałach po 1/2. Lokal mieszkalny miał powierzchnię 46,76 m⁽²⁾ i składał się z pokoju z aneksem kuchennym, pokoju, łazienki z WC oraz holu, wpisany został do księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków pod numerem (...). Wkład budowlany oraz wpisowe do Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W. wpłaciła matka pozwanego – D. M. w łącznej kwocie 3.961,054 zł. Strony wynajęły w sierpniu 2007 r. mieszkanie za kwotę 1.500 zł miesięcznie, najemcy przebywali w lokalu do końca października 2009 r., z przerwą w listopadzie 2007 r. czynsz najmu za lokal przelewany był na konto powódki I. w banku (...) SA. Wpłaty z tytułu czynszu w 2007 r. wyniosły 1.500 zł, albowiem czynsz za sierpień, październik i grudzień 2007 r. pobrała w gotówce D. M. i nie zwróciła go stronom, natomiast od stycznia 2008 r. do września 2009 r. kwotę 32.517 zł. Strony konsumowały wpływy z czynszu na bieżące potrzeby min. bilety lotnicze, prezenty, zakupy, ubezpieczenia, doładowania telefonu. W imieniu stron umowy najmu zawierała matka pozwanego – D. M., w dniu 5 stycznia 2012 r. powódka odwołała uprzednio udzielone matce pozwanego pełnomocnictwo do reprezentowania powódki we wszelkich sprawach dotyczących spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu. W styczniu 2010 r. do lokalu wprowadziła się powódka. Wyposażenie mieszkania zakupiła częściowo matka pozwanego D. M..

Raty kredytu za mieszkanie przy ul. (...) we W. płacone były za pomocą przelewów z konta powódki w (...) S.A. we W.. Wpłaty powoda dokonane na to konto z tytułu rat kredytu wynosiły 700 EUR. Czynsz za mieszkanie przy ul. (...) we W. i konieczne opłaty za media dokonywane były przez powódkę, z jej rachunku bankowego w I.. Wyłącznie powódka uiszczała czynsz za mieszkanie, zarówno gdy było wynajmowane, jak i do czasu jego sprzedaży, pozwany raz uścił na zaległy czynsz – w kwietniu 2013 r. kwotę 1.500 zł. Łącznie powódka wydatkowała na zapłatę czynszu kwotę 22.672,89 zł.

Po wielomiesięcznych pertraktacjach strony w dniu 23 sierpnia 2013 r. sprzedały lokal mieszkalny położony we W. przy ulicy (...). Otrzymaną ceną sprzedaży pozwany i powódka podzielili się po połowie, po uprzednim wpłaceniu do banku tytułem pozostałego do spłaty kredytu kwotę 51.550 zł (12.285,17 EUR). Udziały członkowskie w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W., w związku z rezygnacją z członkostwa w spółdzielni przez pozwanego A. I., zostały mu zwrócone, powódka nie otrzymała od spółdzielni żadnej kwoty pieniężnej, ani z tytułu udziałów, ani z tytułu wkładu budowlanego.

W dniu 10.10.2013 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 46.414,25 zł z tytułu rozliczenia spłaty wspólnie wziętego kredytu oraz kwoty 1.348,18 zł z tytułu zaległości w opłatach czynszowych.

Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych, Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Bezspornym między stronami było, że powódka K. B. i pozwany A. I. pozostawali ze sobą w związku nieformalnym, strony były zgodne co do charakteru łączącej je więzi. Nie ulegało wątpliwości Sądu Rejonowego, że strony łączyły więzy uczuciowe i fizyczne, dodatkowo przez kilka lat prowadzili wspólne gospodarstwo domowe, wspólnie planowali i podejmowali życiowo istotne decyzje, czego przejawem był zakup wspólnego mieszkania. Poza sporem pozostawała również okoliczność, iż strony zawarły umowę kredytową na zakup nieruchomości, ich udział w lokalu wynosił po 1/2 i w takim stosunku winni byli kredyt zaciągnięty na wspólną nieruchomość spłacać, czego pozwany nie czynił. Pozwany

w postępowaniu przesądowym miał świadomość i dawał temu wyraz w korespondencji z powódką, iż przypadająca na niego część kredytu została spłacona w części lub w całości przez powódkę. Spornym pozostawała w istocie kwota, którą pozwany winien z tego tytułu zwrócić powódce oraz zgłoszony w toku postępowania zarzut potrącenia wierzytelności pozwanego powstałych na skutek nierozliczania się z nim przez powódkę z pobieranego za wynajem wspólnego mieszkania czynszu oraz na skutek niedopuszczenia pozwanego przez powódkę do współposiadania lokalu przy ul. (...) we W..

Powódka jako podstawę dochodzonego roszczenia wskazała art. 376 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli jeden z dłużników solidarnych spełnił świadczenie, treść istniejącego między współdłużnikami stosunku prawnego rozstrzyga o tym, czy i w jakich częściach może on żądać zwrotu od współdłużników. Jeżeli z treści tego stosunku nie wynika nic innego, dłużnik, który świadczenie spełnił, może żądać zwrotu w częściach równych. Poniesienie przez jednego ze współwłaścicieli nakładów na przedmiot współwłasności, upoważnia tego współwłaściciela do żądania zwrotu przez każdego z pozostałych współwłaścicieli odpowiedniej wartości części wykonanego świadczenia, obliczonej w stosunku do wielkości udziału (art. 376 i 207 k.c.) (wyrok SA w Krakowie z dnia 31.05.2010 r., I Aca 458/10). Powódka i pozwany byli więc obciążeni kredytem w kwocie 32.397,59 EUR po połowie, czyli po 16.198,79 EUR każde z nich. Powódka, która zapłaciła bankowi (...) SA we W. ponad wskazaną kwotę – przypadającą na nią połowy kredytu, mogła zatem domagać się od pozwanego zwrotu nadwyżki ponad tę kwotę. Nieodzowną przesłanką nabycia przez dłużnika solidarnego roszczenia regresowego jest uiszczenie wierzycielowi świadczenia, nie jest jednak konieczne zaspokojenie wierzyciela w całości. Wystarczy spełnienie świadczenia w zakresie przenoszącym tę część, która według stosunku wewnętrznego między współdłużnikami, obciąża świadczącego dłużnika.

Przewidziane w art. 376 § 1 zdanie drugie k.c. roszczenie regresowe powstało

zatem na rzecz powódki już z chwilą uiszczenia Bankowi pierwszej sumy przenoszącej połowę należnego mu świadczenia. Z przedłożonych przez powódkę dokumentów, których prawdziwość nie była kwestionowana przez pozwanego, wynika, iż na poczet wymagalnych rat kredytu pozwany uiścił jedynie kwotę 700 EUR (400 EUR, 100 EUR i 200 EUR), strony ponadto dokonały nadpłacenia kredytu w kwotach po 5.000 EUR każde z nich w kwotach 5.000 EUR pozwany w dniu 06.02.2008 r., 4.000 EUR powódka w dniu 06.02.2008 r. i 1.000 EUR powódka w dniu 18.04.2008 r., jak również dokonując sprzedaży mieszkania wpłaciły bankowi kwotę 12.285,17 EUR pochodzącą z zapłaty ceny sprzedaży jako resztę kredytu pozostałą do zapłacenia, po czym bank zezwolił na wykreślenie hipoteki. Kwota kredytu, którą powódka spłaciła za część przypadającą na pozwanego wyniosła 7.516,23 EUR tj. Sąd Rejonowy uznał przy tym zarzut pozwanego o niewłaściwym oznaczeniu wartości przedmiotu sporu przez powódkę z uwagi na zastosowanie nieprawidłowego kursu waluty EUR za niezasadny. Sąd Rejonowy powołał się na orzecznictwo sądowe w którym podkreśla się, że oznaczenie wartości przedmiotu sporu wyrażonego w walucie obcej oparte jest na kursie walut obcych obowiązującym w chwili wnoszenia pozwu - tak orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z 18.05.1984 r., sygn. akt CR 121/84 oraz w postanowieniu z dnia 08.08.2008 r., sygn. akt V CZ 49/08. A zatem zdaniem Sądu I instancji powódka ustaliła w sposób prawidłowy dochodzoną pozwem wartość przedmiotu sporu.

W ocenie Sądu Rejonowego nie zasługiwał również na uwzględnienie zarzut potrącenia zgłoszony przez pozwanego w sprzeciwie do nakazu zapłaty. Przepis art. 498 § 1 k.c. stanowi, że gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelnością drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed Sądem lub innym organem państwowym. Pozwany przedstawił do potrącenia kwotę 51.000 zł, z tytułu połowy czynszu najmu – 750 zł - lokalu położonego przy ulicy(...) we W. za okres 32 miesiące, gdy mieszkanie było wynajmowane przez osoby trzecie oraz z tytułu połowy czynszu najmu – 750 zł - za okres gdy mieszkanie zajmowała powódka, a pozwany nie był dopuszczony do jego współposiadania w okresie 36 miesięcy. Sąd Rejonowy zważył, iż mieszkanie stron wynajmowane było od sierpnia 2007 r. do października 2009 r., z przerwą na listopad 2007 r. czyli przez 26 miesięcy, a nie 32 jak twierdzi powód, nie przedkładając na tą okoliczność żadnych dowodów. Dodatkowo na konto powódki w 2007 r. wpłynęła de facto kwota tylko jednego czynszu w wysokości 1.500 zł, pozostałe trzy zostały pobrane przez D. M.. W tym czasie opłaty za mieszkanie wnoszone były do Spółdzielni wyłącznie przez powódkę, ze środków pieniężnych z wpływającego na jej konto czynszu najmu, których połowa obciążała przecież pozwanego. Pozostała natomiast część została przez pozwanego i powódkę skonsumowana

na bieżące potrzeby, o czym świadczą przedłożone przez powódkę wyciągi z rachunku bankowego I. powódki. Strony wydatkowały środki uzyskane z czynszu najmu za mieszkanie na zakup biletów lotniczych, zakupy papierosów, alkoholu i żywności, ubezpieczenia, doładowanie telefonów, prezenty, zakupy na (...). Okoliczność, na którą powoływał się pozwany, iż to on pokrywał koszty utrzymania stron podczas pobytu w Irlandii w całości, na co pozwalały mu wysokie zarobki a powódka oszczędzała tylko pieniądze aby wspomagać finansowo rodzinę, nie została w ocenie Sądu Rejonowego wykazana. Z przedłożonych wyciągów wynika, iż pozwany wprawdzie zarabiał trochę więcej od powódki, jednak koszty utrzymania w Irlandii ponosili mniej więcej po połowie, i na ten cel użytkowali również wspólnie środki uzyskane co miesiąc od najemców.

Na uwzględnienie nie zasługiwało również żądanie potrącenia odnośnie kwoty połowy czynszu za lokal, w okresie gdy powódka samodzielnie go zajmowała, od stycznia 2010 r. do sierpnia 2013 r., gdy mieszkanie stron zostało sprzedane. W pierwszej kolejności Sąd Rejonowy wskazał, iż do połowy kwietnia 2010 r. w lokalu wraz z powódką pomieszkiwał również pozwany, co potwierdził przesłuchiwany na rozprawie w dniu 9 maja 2016 r., i chociażby z tego powodu zarzut dotyczący tego okresu nie mógł podlegać uwzględnieniu. Dodatkowo Sąd Rejonowy zważył, iż powódka zamieszkiwała lokal jedynie do kwietnia 2012 r., a zatem zarzut pozwanego mógł obejmować swoim zakresem jedynie 23 miesiące, a nie 36 jak chciał pozwany. Wprawdzie w orzecznictwie przyjmuje się, iż współwłaściciel może domagać się od pozostałych współwłaścicieli, korzystających z rzeczy wspólnej z naruszeniem art. 206 k.c. w sposób wykluczający jego współposiadanie, wynagrodzenia za korzystanie z tej rzeczy z zachowaniem przesłanek określonych w art. 224 § 2 lub art. 225 k.c. (uchwała SN z dnia 13.03.2008 r., III CZP 3/08), to jednak pozwany nie wykazał, iż powódka nie dopuszczała go do współposiadania lokalu od początku 2010 r., przeciwnie pozwany miał tam swoje rzeczy osobistego użytku, jak również terrarium z egzotycznymi gadami. Nieprawdziwe były, w świetle zgromadzonego materiału w ocenie Sądu Rejonowego twierdzenia, iż powódka już w 2010 r. wymieniła zamki w drzwiach lokalu. Z korespondencji sms pomiędzy stronami wynika, iż jeszcze w lutym 2011 r. pozwany był w posiadaniu kluczy do wspólnego lokalu, podobnie jak w kwietniu 2012 r. gdy miało miejsce zgłoszenie włamania przez powódkę w lokalu. Z dokumentów przedłożonych przez strony oraz z zeznań świadków wynikało w ocenie Sądu Rejonowego, iż to nie powódka uniemożliwiała pozwanemu dostęp do wspólnego lokalu, tylko raczej pozwany nie był tym lokalem od 2010 r. zainteresowany. Jak stanowi przepis art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Pozwany reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie sprostował, w ocenie Sądu, wymaganiom w zakresie wykazania, iż posiada wobec powódki jakąkolwiek wierzytelność do potrącenia.

Za niezasadny uznał Sąd Rejonowy także podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia. Roszczenie regresowe dłużników solidarnych przedawniają się bowiem z upływem lat dziesięciu. Bieg przedawnienia roszczenia o zwrot dochodzonej sumy rozpoczął się, zgodnie z art. 120 § 1 zdanie drugie k.c., już w dniu, w którym nastąpiło jej uiszczenie. To samo oczywiście dotyczy kolejnych zapłaconych przez stronę powodową sum przenoszących połowę należnego Bankowi świadczenia, a zatem powódka mogła żądać od pozwanego odsetek za zwłokę liczonych od dnia następnego po dniu, w którym roszczenie stało się wymagalne (nastąpiła rzeczywista zapłata).

Wskazując na powyższe Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie, z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Skoro powódka wygrała sprawę w całości, powódce należał się zwrot całości kosztów procesu od pozwanego, których szczegółowe wyliczenie pozostawiono referendarzowi sądowemu, zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł pozwany zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych ze zgromadzonym materiałem dowodowym mającym wpływ na rozstrzygnięcie, w konsekwencji dokonania oceny materiału dowodowego z naruszeniem dyspozycji art. 233 § 1 kpc poprzez jego dowolną, a nie swobodną ocenę tj. w szczególności na uznaniu, iż:

1) strony dokonały nadpłaty na poczet zaciągniętego kredytu za mieszkanie przy ul. (...) we W. w tej samej wysokości tj. w kwocie po 5000 euro, w sytuacji kiedy faktycznie ze środków pozwanego pochodził kwota 9.000 euro, a z konta powódki jedynie 1000 euro;

2) strony uzyskiwały podobny dochód przebywając w Irlandii i partycypowali w kosztach swojego utrzymania na takim samym poziomie, w sytuacji kiedy pozwany osiągał dochody znacznie większe i finansował bieżące potrzeby stron, jak również wyjazdy wakacyjne;

3) uznaniu, że strony wspólnie konsumowały wpływy z czynszu wynajmowanego mieszkania na bieżące potrzeby, w sytuacji kiedy środki te wpływały na prywatne konto powódki, która miała z tej kwoty płacić kredyt i inne opłaty, zaś pozostałe środki gromadzić i rozliczać z pozwanym;

II. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść orzeczenia, to jest art. 232 kpc w związku z art. 233 § 1 kpc, poprzez przyjęcie, że pozwany nie wywiązał się z obowiązku udowodnienia, że to on pokrywał koszty utrzymania stron podczas pobytu w Irlandii w całości, na co pozwalały mu wysokie zarobki, a powódka pomagała finansowo rodzinie w sytuacji kiedy z przedłożonych przez pozwanego potwierdzeń przelewu wynika, że to on robił bieżące zakupy, a także opłacał czynsz za mieszkanie w Irlandii, zaś ojciec powódki potwierdził, iż pomagała finansowo matce w 2012 r.;

III. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść orzeczenia, to jest art. 232 kpc zdanie pierwsze w związku z art. 6 kc polegający na błędnym uznaniu, że powódka udowodniła, iż środki z czynszu najmu mieszkania na ul. (...) we W. zostały skonsumowane przez strony na wspólne cele.

Mając powyższe zarzuty na uwadze, pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie I poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów za I instancję oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił, iż:

A. I. w dniu 5 lutego 2008 r. dokonał wpłaty na konto K. B. kwoty 4.000 Euro wskazując jako przedmiot wpłaty „na kredyt”.

Dowód: wyciąg z konta pozwanego k. 195-196 oraz k. 77;

Zgodnie z art. 3.09.ust. 3 umowy kredytowej zawartej przez strony w dniu 19 marca 2007 r. Walutą spłaty kredytu jest EUR. W przypadku spłaty w złotych polskich realizacja płatności nastąpi przy wykorzystaniu bieżącego kursu sprzedaży dewiz dla EUR obowiązującego w Banku w dniu realizacji należności Banku.

Dowód: umowa o kredyt dewizowy mieszkaniowy z dnia 19 marca 2007 r. k. 14-21;

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała na uwzględnienie w całości.

Sąd Rejonowy w zasadzie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne z wyjątkiem ustalenia, iż w lutym 2008 r. pozwany przelał na konto powódki kwotę 4.000 EUR, która stanowiła zwrot udzielonych pozwanemu przez powódkę pożyczek: 1.300 EUR w dniu 29.01.2007 r., 1.300 EUR w dniu 28.02.2007 r., 800 EUR z dnia 14.05.2007 r., 500 EUR z dnia 23.05.2007 r., 700 EUR z dnia 30 maja 2007 r., 500 EUR z dnia 27 czerwca 2007 r. oraz to, że strony konsumowały wpływy z czynszu najmu lokalu przy ul.(...) na bieżące potrzeby min. bilety lotnicze, prezenty, zakupy, ubezpieczenia, doładowania telefonu. W tym zakresie Sąd Okręgowy poczynił własne odmienne ustalenia faktyczne. W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy przyjął za własne ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy i dokonując całościowej, wnikliwej

ocenie zgromadzonego materiału dowodowego sformułował odmienne wnioski prowadzące do zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa.

Wskazać przede wszystkim należy, iż formułując żądanie pozwu powódka naruszyła zasadę walutowości wyrażoną w art. 358 § 1 kc, (według brzmienia na dzień wniesienia pozwu) zgodnie z którym, jeżeli przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia w walucie obcej. Zgodnie zaś z art. 358 § 2 kc wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna stanowi inaczej; w razie zwłoki dłużnika wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia w walucie polskiej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia, w którym zapłata jest dokonana.

Przepis art. 358 kc wyrażający zasadę walutowości był kilkakrotnie zmieniany, a ostatnio przed dniem wystąpienia przez powódkę z żądaniem zapłaty na podstawie art. 1 ustawy z dnia 23.10.2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy – Prawo dewizowe (Dz.U. Nr 228, poz. 1506). Zmiana weszła w życie po upływie 30 dni od opublikowania ustawy nowelizującej, tj., z dniem 24.01.2009 r. Zmiana stanu prawnego, jaka następuje w trakcie trwania stosunku prawnego o charakterze trwałym (ciągłym), znajduje zastosowanie do stosunków prawnych nawiązanych przed dniem jej wejścia w życie – art. XLIX przepisów wprowadzających kodeks cywilny. Natomiast w dacie zawarcia umowy kredytu art. 358 § 1 kc stanowił, iż z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, zobowiązania pieniężne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogą być wyrażone tylko w pieniądzu polskim. Reguła ta doznawała stopniowego rozluźnienia w zależności od zmian regulacji dewizowych kolejnymi aktami prawnymi w tej materii, tj. przepisami prawa dewizowego z dnia 15.02.1989 r., z dnia 02.12.1994 r., z dnia 18.12.1998 r., wreszcie z dnia 27.02.2002 r. Ustawa z dnia 27.02.2002 r. – Prawo dewizowe (Dz.U. Nr 141, poz. 1178) stanowiła, że: art. 3.1 – dokonywanie obrotu dewizowego jest dozwolone, z zastrzeżeniem ograniczeń: 1) określonych w art. 9, w zakresie których nie udzielono zezwoleń dewizowych, o których mowa w art. 5, 2) wprowadzonych na podstawie art. 10; art. 3.3 - ograniczeń określonych w art. 9 nie stosuje się do obrotu dewizowego dokonywanego z udziałem banków lub innych podmiotów mających siedzibę w kraju, w zakresie działalności podlegającej nadzorom: bankowemu, ubezpieczeniowemu, emerytalnemu lub nad rynkiem kapitałowym, sprawowanym na podstawie odrębnych przepisów, prowadzonej przez te podmioty na rachunek własny lub rachunek osób trzecich uprawnionych na podstawie ustawy lub zezwolenia dewizowego do dokonania obrotu dewizowego podlegającego tym ograniczeniom; art. 9.15 - zawieranie umów oraz dokonywanie innych czynności prawnych, powodujących lub mogących powodować dokonywanie w kraju rozliczeń w walutach obcych, a także dokonywanie w kraju takich rozliczeń, z wyjątkiem przypadków, w których czynności te są dokonywane w dozwolonym, na podstawie ustawy lub zezwolenia dewizowego, obrocie dewizowym: a) z zagranicą, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 17 lit. a, b) między nierezydentami, c) między rezydentami będącymi osobami fizycznymi, w zakresie niezwiązanym z działalnością gospodarczą. Zatem zobowiązanie wynikające z umowy kredytu łączącej strony z (...) SA we W. mogło być wyrażone w walucie obcej z uwagi na ustawowe zezwolenie dewizowe przysługujące bankom. W związku z tym, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12.12.1997 r., II CKN 512/97, OSNC 1998/6/105, jeżeli zgodnie z przepisami prawa przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, to spełnienie świadczenia następuje poprzez zapłatę sumy nominalnej wyrażonej w walucie obcej określonej w umowie, nie zaś w złotych polskich stanowiących przelicznik tej sumy.

Strony niniejszego postępowania w dniu 19.03.2007 r. zawarły z (...) SA we W. umowę kredytu dewizowego mieszkaniowego nr (...) na kwotę 32.397,59 EUR. Zgodnie z art. 3.09. ust. 3 zawartej umowy - walutą spłaty kredytu było EUR. Zobowiązanie zatem od samego początku było wyrażone w EUR, a walutą spłaty kredytu było EUR. Skoro umowa zawarta przez strony nie wskazywała w ogóle na ustalone przez jej strony reguły przeliczenia waluty kredytu na walutę polską w celu ustalenia wysokości raty w złotych polskich, a spłata kredytu przez powódkę, jako współdłużnika następowała w EUR, to powódka mogła żądać spełnienia od pozwanego świadczenia tylko w EUR. Treść istniejącego pomiędzy współdłużnikami stosunku prawnego rozstrzyga o tym czy roszczenia regresowe między dłużnikami wystąpią, a jeśli tak to w jakim kształcie. Źródłem stosunku wewnętrznego mogą być postanowienia ustawy lub umowa między dłużnikami solidarnymi. Kiedy reguły rozliczeń nie zostały w taki sposób oznaczone, przyjmuje

się, że dłużnik, który świadczenie spełnił, może żądać jego zwrotu od współdłużników w częściach równych. (art. 376 kc). Zasada walutowości dotyczy przy tym zobowiązań pieniężnych bez zróżnicowania ich źródeł, a zatem wchodzi w grę czynności prawne, w szczególności umowy, a ponadto orzeczenia sądowe, decyzje administracyjne i przepisy ustawy. A zatem powódka mogła żądać od pozwanego zwrotu połowy spełnionego na rzecz Banku świadczenia w EUR, skoro nie wykazała, że strony inaczej się umówiły. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16.05.2012 r., III CSK 273/11, art. 358 § 2 zd. 2 kc należy wyklądać w ten sposób, iż w wypadku zwłoki dłużnika w spełnieniu świadczenia w wykonaniu zobowiązania, którego przedmiotem jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, wierzyciel ma prawo wyboru kursu, według którego jest określana wartość waluty obcej, jeżeli dłużnik dokona wyboru waluty polskiej. Zatem najpierw to dłużnikowi przysługuje prawo wyboru waluty spełnienia świadczenia (co wynika z art. 358 § 1 kc), jeśli przedmiotem zobowiązania jest suma wyrażona w walucie obcej. I dopiero, gdyby dłużnik wybrał inną walutę niż nominalna waluta kredytu, wierzyciel ma prawo wyboru dnia według którego mógłby być przeliczony kurs.

Powódka nie była zatem uprawniona do dochodzenia od pozwanego świadczenia regresowego w walucie polskiej w sytuacji, gdy przedmiotem świadczenia ustalonego w umowie kredytu była zapłata należności w walucie EUR i w takiej walucie powódka kredyt spłacała. Słusznie w sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany podnosił zarzuty co do sposobu przeliczenia kwoty dochodzonej pozwem. Ponadto nie zostało wykazane aby pozwany dokonał wyboru waluty polskiej, wręcz przeciwnie na konto powódki przelewał na poczet spłaty kredytu walutę w Euro. Ponadto skorzystanie przez dłużnika z upoważnienia przemiennego określonego w art. 358 § 1 kc jest oświadczeniem woli, które musi mieć charakter wyraźnie eksponowanej woli osoby składającej i nie może wynikać wyłącznie z milczenia.

Zmiana przepisu art. 358 kc dokonana ustawą z dnia 10 lipca 2015 r., która weszła w życie w dniu 8 września 2016 r. nie wpływa na zmianę interpretacji tego przepisu.

Z powyższych już zatem przyczyn, wyrok Sądu Rejonowego podlegał zmianie z powodu naruszenia przepisów prawa materialnego, gdyż powództwo podlegało oddaleniu.

Ponadto należy podzielić zarzuty pozwanego co do naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 kpc przy ocenie dowodów. Przede wszystkim wskazać należy, iż Sąd I instancji dokonał sprzecznych z zebraniem materiałem dowodowym ustaleń co do dokonanej przez pozwanego na rzecz powódki wpłaty w dniu 5 lutego 2008 r. w kwocie 4000 Euro zatytułowanej „na kredyt”. Przede wszystkim z samego przedmiotu przelewu wynika, iż została ona dokonana „na spłatę kredytu” i pod względem przedmiotu przelewu jest tożsama z wpłatą na kwotę 5000 Euro dokonaną także w lutym 2008 r., którą Sąd Rejonowy uznał za sumę pieniężną wpłaconą przez pozwanego na nadpłatę kredytu za mieszkanie przy ul. (...) we W.. W ocenie Sądu Okręgowego już z powyższej przyczyny, nie da się wyprowadzić co do wpłaty na kwotę 4000 Euro odmiennego wniosku. Nawet, gdyby pozwana chciała zarachować powyższą wpłatę na poczet swoich wierzytelności to wobec jednoznacznej treści wpłaty nie mogła tego uczynić. W związku z powyższym pozwany zasadnie zarzucił, iż co do w/w wpłaty, Sąd Rejonowy poczynił wadliwe i sprzeczne z materiałem dowodowym ustalenie. A zatem pozwany dokonał z tytułu nadpłaty kredytu przelewu kwoty w sumie 9.000 Euro, co dodatkowo ustalił Sąd Okręgowy. Ponadto błędnie Sąd Rejonowy ustalił, iż wpływy z tytułu czynszu najmu strony wspólnie konsumowały na bieżące potrzeby. W sytuacji, kiedy środki te wpływały na konto powódki, jej obowiązkiem było po uiszczeniu opłat w Spółdzielni, przekazać połowę kwoty pozwanemu. A jeśli do tego nie doszło to powódka zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu wynikającym z art. 6 kc winna była wykazać na jaki cel przeznaczyła w/w środki i czy miała do tego umocowanie. Przedstawione rachunki bankowe w ocenie Sądu Okręgowego wcale nie dowodzą, iż strony przeznaczyły te środki na wspólne potrzeby. Przede wszystkim w tym miejscu wskazać należy, iż Sąd Rejonowy ustalił, że strony wiodły dostatnie życie na dobrym poziomie, wspólnie opłacały wynajmowane mieszkania i robiły zakupy żywnościowe, a żadna ze stron nie pozostawała na utrzymaniu tej drugiej. Powódka wielokrotnie podnosiła, iż utrzymywała się sama i strony ponosiły koszty po połowie, rozliczając się z tytułu kosztów utrzymania. Przedłożone przez powódkę wyciągi z rachunków nie stanowią dowodu, że pieniądze z tytułu czynszu najmu wydatkowane były na wspólne potrzeby. Po pierwsze było to tylko konto powódki, a z wyciągu z rachunku wynika, iż pieniądze z niego były wydatkowane na zakupy żywności, bilety lotnicze, papierosy, alkohol, rzeczy, a zatem to na powódce spoczywał ciężar wykazania, iż strony wspólnie z tych pieniędzy korzystały i była to ich wspólna decyzja, jeśli się weźmie pod uwagę to, iż sama powódka twierdziła, iż strony ponosiły koszty po połowie i rozliczały się z

kosztów utrzymania. Ponadto nielogiczny jest wniosek aby pieniądze z tytułu czynszu najmu strony przeznaczały na koszty utrzymania siebie, skoro każda ze stron dobrze zarabiała i strony wiodły, jak wskazywały, dostatnie życie, a powódka sama spłacała raty kredytu. Rozsądnie rzecz ujmując powódka winna była pieniądze z tytułu czynszu najmu po uiszczeniu opłat związanych z mieszkaniem przeznaczać na spłatę kredytu. Na co wskazywał pozwany w toku postępowania przed Sądem I instancji. To na powódce spoczywał ciężar wykazania zgodnie z art. 6 kc, iż pieniądze za wynajem mieszkania strony na podstawie wspólnie podjętej decyzji przeznaczały na wspólne życie. Jednakże temu obowiązkowi powódka uchybiła, a zgromadzony materiał dowodowy nie pozwalał na wyciągnięcie takich wniosków, jakie były udziałem Sądu Rejonowego. W tym zakresie zarzuty naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 kpc, art. 6 kc oraz 232 kpc były zasadne.

Jak ustalił Sąd Rejonowy, a czego nie zakwestionował pozwany w apelacji, strony wynajmowały mieszkanie w okresie od sierpnia 2007 r. do października 2009 r., z przerwą w listopadzie 2007 r., a zatem przez 26 miesięcy po 1500 zł. W 2007 r. powódka otrzymała tylko - 1500 zł, a za okres od stycznia 2008 r. do września 2009 r. - 32.517 zł. Po uiszczeniu opłat na rzecz Spółdzielni, jak wskazała powódka w piśmie z dnia 8 czerwca 2015 r. za okres od czerwca 2007 r. do września 2009 r. w wysokości 8.785,87 zł, pozostałaby kwota 23.731,13 zł, która powinna być przeznaczona na spłatę kredytu, a z której połowa należała się pozwanemu (tj.11.865,56 zł). Biorąc następnie pod uwagę nadpłacony przez pozwanego kredyt w wysokości 8.000 Euro, bo o tyle więcej pozwany przeznaczył na jego spłatę, to przeliczając go na złotówki według kursu jakim posłużyła się sama powódka wnosząc pozew tj. 4,158 zł, to otrzymamy kwotę 33.264 zł. Sumując powyższe dwie kwoty oraz biorąc pod uwagę wysokość roszczenia z jakim wystąpiła powódka, wskazać należy, iż zarzuty apelacji co do tego, iż powódka nie wykazała aby wydatkowała na spłatę kredytu kwotę ponad przypadającą na nią połowę kredytu i aby zatem mogła domagać się od pozwanego zwrotu nadwyżki, były zasadne.

Sąd II instancji uznając zatem zasadność apelacji także z przyczyn powyżej wskazanych zmienił zaskarżony wyrok powództwo oddalając. Zmiana orzeczenia co do istoty sprawy skutkować musiała zmianą rozstrzygnięcia w zakresie kosztów postępowania. Oddalenie powództwa czyniło pozwanego wygrywającym w sprawie. W związku z czym należał mu się zwrot kosztów procesu w I instancji, które zostały zasądzone na podstawie 98 kpc. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego ustalone na podstawie §6 punktu 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa.

Wobec powyższego na podstawie art. 386§1 kpc orzeczono jak w punkcie I sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego, jak w punkcie II sentencji – rozstrzygnięto na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. Powódka przegrała w apelacji w całości, co za tym idzie zasadnym było zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego poniesionych przez niego kosztów postępowania, o zasądzenie których wnosił, a na które złożyły się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2400 zł ustalone na podstawie §2 pkt 5 w zw. z §10 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz opłata sądowa od apelacji w kwocie 1563 zł.

Sąd Okręgowy zasądził przy tym wynagrodzenie w wysokości połowy minimalnego wynagrodzenia pomimo zastępstwa pozwanego przez innego pełnomocnika. Stosownie bowiem do art. 94 § 1 k.p.c. wypowiedzenie pełnomocnictwa procesowego przez mocodawcę odnosi skutek w stosunku do sądu z chwilą zawiadomienia go o tym. W aktach niniejszej sprawy brak jest pochodzącego od pozwanego zawiadomienia o wypowiedzeniu pełnomocnictwa adwokatowi reprezentującego pozwanego przed Sądem Rejonowym. Z tego względu należy uznać, że w postępowaniu apelacyjnym w imieniu pozwanego prowadził sprawę w dalszym ciągu ten sam adwokat, który prowadził sprawę w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji - co uzasadniało zastosowanie 50% stawki minimalnej. Wniosku tego nie zmienia okoliczność, że apelację w imieniu pozwanego wniósł i uczestniczył w rozprawie apelacyjnej ustanowiony dodatkowo inny adwokat. Podobne stanowisko w odniesieniu do postępowania apelacyjnego przed sądem apelacyjnym zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 lipca 2011 r. (sygn. akt III CZ 35/11, nie publ.) zwracając uwagę, że użyte w art. 98 § 3 k.p.c. określenie "reprezentowania strony" odpowiada określeniu "prowadzenia

sprawy przez pełnomocnika" zawartemu zarówno art. 98 § 2 k.p.c. jak i w § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia za czynności adwokackie, a także w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2012 r. V Cz 153/11.